

פרוטוקול מס' 50

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב', א' באב תשל"ל - 3.8.70, שעה 9.00

נכחו:

חברי הוועדה:

י. ש. בן-מאיר - היו"ר
י. ארידור
מ. בן-פורת
ז. הרינג
ב. הלוי
ש. פרידמן
י. ה. קלינגהופר
י. קורן

מזמנים:

א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
מ. שלגי - משרד המשפטים

ניצב משנה בן-ארי - היועץ המשפטי למשרד המשטר
ניצב-משנה קרתי - עוזר ראש אגף החקירות
במשרד המשטרה

מזכירת הוועדה: ר. מלחי

רשמו:
ח. ביתן
ע. עצמון

סדר היום:

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה,
תשכ"ט - 1969 (סעיפים 6(ב) - 16)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשכ"ט - 1969

סעיף 6(ב)

בקריאה הראשונה של החוק הציג חבר-הכנסת קורפו להוסיף סעיף קטן (ג) שיאמר: "חקירה שהופסקה לפי סעיף קטן (ב) תוכל להתחדש עם גמר החקירה המשטרתית. על גמר החקירה המשטרתית יודיע היועץ המשפטי לממשלה לחוקר הפרטי". חבר-הכנסת אבנרי מתנגד לסעיף קטן (ג) וטוען שהוא נוגד את טובת הציבור. שר המשפטים הודיע שיציע בוועדה נוסחה שתבטיח כי הוראה זו לא תפריע לנאשם בהכנת הגנתו. האם היועצים המשפטיים הכיזו סעיף כזה?

ס. שלגי: אפשר להוסיף בסוף (ג) "ובלבד שזה לא יפגע בנאשם בהכנת הגנתו".

א. ידין: אין, כמובן, התנגדות לכך שכאשר מטמייש החקירה המשטרתית יוכל החוקר הפרטי להמשיך בחקירה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אם כן, אין התנגדות להצעת חבר-הכנסת קורפו ולהצעת שר המשפטים לפיה ייווץ סעיף זה לא יפריע לנאשם או לא ינוצל כדי להפריע לנאשם בהכנת ההגנה שלו.

הנחלט: לאשר סעיף 6(ב) הוך קבלה הצעת שר המשפטים והצעת חבר-הכנסת קורפו הנזכרות לעיל.

סעיף 7

ס. בן-פורת: לסעיף קטן (א) - את מי עשוי היועץ המשפטי לממשלה להסמיך?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: על אילו ידיעות מדובר, על ידיעות הנוגעות לעבודת החוקר, לקווליפיקציות שלו, לדבר שאודותיו הוא חוקר?

ניצן-משנה קרתי:

ההנחה היתה שאינפורמציה רבה, ולפעמים האינפורמציה כולה, נמצאת בתחום ידיעתו הבלעדית של החוקר הפרטי. אלה דברים שאי-אפשר לדעתם אלא בדרך זו או שאפשר לדעתם בדרכים עקיפות אלא שזה דורש חקירה מסושכת. הכוונה היתה לחייב חוקר פרטי להשיב בנוריות כשיישאל או כשיתבקש לומר מה הקשור לביצוע חוק זה. כלומר, עצם הימצעותו מלהשיב או סלחת תשובות סלחות עלולה להתבקש בו בסופו של דבר.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בקריאה הראשונה התייחסו לסעיף 7 חכרי-הכנסת ארזי, קלינגהופר, אבנרי ואליעד (קורא את הערותיהם הנמצאות בתיקים של חברי הוועדה).

איני יודע מה פירוש "לביצוע חוק זה או תקנות לפיו או לפיקוח על פעולותיו כחוקר פרטי". האם פירוש הדבר שבני לבצע חוק זה צריך לדעת אם לחוקר פרטי יש עבר טוב או לקבל אינפורמציה מהחוקר אם ידיו הוא טוב? אי-אפשר לדרוש ממנו שימסור משהו על חברו. בדברי אלה אני מתייחס לנוסח הסעיף ולא לכוונה.

ניצן-משנה קרתי: אפשר היה לכתוב "בנוגע לו עצמו".

י.ה. קלינגהופר:

ענין הידיעה הדרושה לביצוע חוק זה או תקנות לפיו אינו מפריע לי, כי ביצוע חוק ותקנות הוא די ברור. כלומר, החוקר הפרטי צריך למסור מה שדרוש לנשות מוסמכת זו או אחרת על-מנת שיעלה בידה לבצע את החוק או תקנות לפיו כפי שהיא נדרשת, זאת זה ניתן להצדיק ולהבין. לעומת זה המלים "או לפיקוח על פעולותיו כחוקר פרטי" ימעוררות אצלי ספקות, כי איני יודע מהו פיקוח על פעולה. לו

י.ה. קלינגהופר:

היתה הגדרה של פיקוח על פעולת חוקר פרטי והגדרה זו היתה משביעה את רצוני, הייתי מסכים שייאמר כי הוא צריך למסור ידיעות הדרושות לכך, אולם אין הגדרה כזאת בחוק ופיקוח על פעולותיו של חוקר פרטי הוא ענין חשוב מאוד בחוק זה והוא ציחן לפירושים שונים. הפיקוח אינו סוגבל.

ניצב-משנה בן-ארי: רו צים לבדוק את הספרים שלו.

י.ה. קלינגהופר:

אם כן, צריך לנסח זאת אחרת, כי אם לא נאמר בחוק מהו פיקוח ולא נקפיד לתת הגדרה מצמצמת ככל האפשר, ניכנס שוב לאותם לבטים וקשיים. יש קרבה רבה בין סעיף 7(א) לבין סעיף 6(א), כי גם לפי 6(א) יכול חוקר פרטי להידרש למסור ידיעות אם כי ידיעות הקשורות לעבירות. למעשה יוכל היועץ המשפטי לממשלה לדרוש מחוקר פרטי למסור באופן שוטף אינפורמציה מסוגה על כל מה שהוא עושה, וכך ייצא שהוא ינהל מעין כרטיס מרכזית על כל הנועה במשרדי החוקרים הפרטיים. והרי אין צרונה להרחיק לכת עד כדי כך. אם הכוונה רק לדברים טכניים של ניהול המסרד, ניעה, אבל זה צריך להאמר בחוק, כי אחרת יהיה הדבר נתון גם לפירוש שאני מעלה בפירוש אפרי בלתי רצוי.

י. ארידור:

אני מצטרף לספיקות שהביע היושב ראש לגבי הדישה ולספיקות שהביע חבר-הכנסת קלינגהופר לגבי הסיפה ומציע למחוק גם את הדישה וגם את הסיפה, כלומר, לבטל את הסעיף לחלוטין. אין צורך לנחש את המגמה המסתתרת מאחורי סעיף זה, כי היא באה לידי ביטוי בדברי ההסבר בהם נאמר: "סעיף זה יופעל אם יהיה חשד שהחוקר הפרטי פעל בניגוד להוראות החוק המוצע או בניגוד לכללי האתיקה". אם לומר זאת בלשון פשוטה הרי שהפכים את החוקר הפרטי לכלי שרת בידי מישהו, מפני שאם אפשרות לפנות אליו ולדרוש מסו אינפורמציה כזאת, אפשר לפנות אליו תמיד, גם כשאינו עובד עבירה, ואם כן, הוא יהיה תמיד נתון ללחץ מצד היועץ המשפטי לממשלה. כאן יוצרים אצו למעשה מסטרת משנה שתהיה בתובה לטיפולו של מישהו או שתופעל באמצעות היועץ המשפטי לממשלה. אין שום סיבה להבדיל בין חוקר פרטי לבין מישהו אחר באשר לזכות שתיה לגבי עבירות בין במהלך העבודה ובין מחוץ למהלך העבודה. גם לעורך-דין וגם לרופא נתנו סמכויות. רופא, למשל, יש לו סמכות לבתר גופות אנשים ובכל זאת אין הוא חייב להתוודות על עבירה פלילית שהוא עשה. אם כן, איני יודע מדוע חייב חוקר פרטי להתוודות; האם זה ספני שהוא יכול לשרת בצורה כלשהי את המשטרה, ואילו הרופא אינו יכול לשרת אותה ועל כן אינו צריך לגלות את הדבר?

מ. שלגי:

חוקר פרטי הוא הקרוב ביותר לעשות מעשים לא הוגנים ולהעלים אותם.

הי"ר י.ש. בן-סאין:

אם כן, המשטרה תבדוק זאת בעי שיהא כוודק כל עבירה אחרת. היא תוכל לבדוק אם הוא נכנס לדשות הפרט, אם ניצע האזנה בלתי חוקית במידה שקיים דבר כזה. השאלה היא מדוע דינו של חוקר פרטי שונה מדינו של כל אדם אחר. נכון שנותנים רשיון לחוקר פרטי, אך במקצועות רבים אפשר לעסוק רק אם יש רשיון ובתחום זה כלולים רואי חשבון, עורכי-דין, רופאים, מהנדסים. הרופא עומק בענין של פיקוח נפש והוא עשוי למנות. אין אדם עושה עצמו רשע וכאן דורשים מחוקר פרטי שימסור ידיעות לגבי עצמו.

י. ארידור:

אשר לדישה, איני יודע אם יש תקדים כלשהו שאדם חייב למסור ידיעה לביצוע חוק. יש משרדי ממשלה יש פקידים של השר ואלה יאספו בשבילו את הידיעות הדרושות לביצוע החוק. איני מבין מה פירוש הדבר שהחוקר הפרטי צריך למסור לו ידיעות. זה עוד יותר חמור שנתייב במסגרת החוק מסירת ידיעות הדרושות לביצוע תקנות שאף איננו יודעים מה יהיה. כתוב בהן. מה הקשר בין מסירת ידיעות, לאו דווקא בקשר למסרדו של החוקר הפרטי, לבין ביצוע החוק או התקנות? האם חוקר פרטי צריך לתת אינפורמציה לשר איך לנסח תקנות?

ניצב-משנה בן-ארי: בסעיף קטן (ב) מדובר על בודק.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: האם המשטרה אינה יכולה לעשות את הבדיקה?

י. ארידור: האם אנו מייבאים חובת הלשנה ציבורית?

ניצב-משנה בן-ארי: דרושה ביקורת על גורמים שאינם בעלי קווליפיקציות מיוחדות כמו שיש לרופאים או לעורכי-דין אשר קיבלו מעמד כלשהו בחוק.

י. ארידור: אני מתייחס בהשד רב לכל החוקרים ואני מתייחס בהשד גם לחוקרים של חוקרים. בנושא זה איני משוכנע שהחוק אינו חסר פניות בכמה מניסוחיו. אם צריך להקור פעולותיו של חוקר, אפשר למנות בציג בודק או לתת סמכויות לזעזע אתיקה וכשאדם יוזמן להופיע בפניה הוא יהיה חייב למסור עדות. הרי מחובה זו איש אינו מציע לפטור את החוקר הפרטי, ואילו היה מדובר רק במסירת עדות, לא היו מציעים את סעיף 7(א), כי יש פוק שלם בנושא זה. מה שרוצים כאן הוא להעמיד את החוקרים הפרטיים תחת לחץ ופיתוי ואני מציע לבטל את סעיף קטן (א).

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אני יוצא מתוך הנחה אחרת, שהיה רצון טוב לשמור על האזרח מפני החוקר הפרטי ועל סמך רצון זה הכניסו סייגים. אנחנו לא רק שתמכנו בנטייה זו אלא אף ההמדרנו בה במקרים מסויימים ורצינו בקביעת קווליפיקציות אחרות, אבל יש זכויות אלמנטריות של בני-אדם, ואיננו צריכים לשלול זכויות אלה מאדם על סמך העובדה שהוא חוקר פרטי. איני מסכים לדברי ההסבר האומרים "לא כדין כל אדם החשוד בעבירה, שהוא נהנה על פי החוק הכללי מזכות השתיקה ואינו חייב לגלות עבירותיו, דינו של חוקר פרטי החשוד במעשה בניגוד לחוק זה". איני מסכים שיש לשלול מאדם את זכויותיו היסודיות בקשר לשתיקה. אני מבין שכאשר מדברים על חוקה צריכים לבלול זכות כזאת. נכון שחוקר פרטי מטפל בבעיה עדינה מאוד וצריכים לשמור מלבתילה שיעסוק במקצוע האדם המתאים, אך הרי לשם כך יש ועדה שמתפקדה לבדוק את אופיו של המועמד, את עברו וכו' ולעשות את כל המאמצים הדרושים כדי שאדם חשוד בדברים אלה לא ייכנס למקצוע. יש גם פוק על שיפוט משמתי וקיימת אפשרות לשלול ממנו את הרשיון ועל כל זאת יש משטרה במדינה היכולה לעשות חקירה נגד חוקר פרטי כפי שהיא יכולה לעשות לגבי כל אדם אחר. בעיות של אסון קיימות גם במקצועות אחרים ובכל זאת לא היטלנו חובה כזאת ולא שללנו זכויות אלמנטריות כאלה. אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת ארידור למחוק את (א).

ניצב-משנה קרתי: בכל אופן בקודת המוצא היא לא זו שחבר-הכנסת ארידור ניסה להצביע עליה. אין ברובה להשתלט על המקצוע, לבלוש אחרי חוקרים פרטיים, לשאוב אינפורמציה בתחום האינטרסים של החוקר הפרטי ולקוחו ולמצוא דרך קלה להעבירה לתיקים של בן-מדובר על אדם העוסק בדברים שהם בתחום האינטרסים הסודיים והקרובים ביותר לאדם, בין שזה בתחום חיי האישיות שלו ובין בתחום חיי המסחר והכלכלה שלו, וכדי שיוכל לעסוק בכך קבענו מספר ניסוחים; אולם לא די לדעת אם הוא לא הורשע בעבירה פלילית בעבר ואם הוא עמד בתנאים הנזכרים בסעיפים הקודמים, כי זה עדיין לא מבטיח שהוא אמנם יילך בתלם ויתנהג כשורה, ואמרנו שיש צורך למצוא מנגנון כלשהו לפיקוח. נכון שאם מתעורר השד נגד חוקר פרטי ישנן הדרכים המקובלות, אבל אל גשלה את עצמנו בענין זה. הגילויים אינם פשוטים והציבור כולו נפגע מכך שעבריינים מסתובבים חופשיים, ואם כללנו את ההוראה הנדונה בחוק, הרי זה כדי להבטיח גילויים מהירים יותר ומוצלחים, ובסופו של דבר זה לטובתו של האזרח ולא של המשטרה. אין כאן ברובה לדלות אינפורמציה לגבי לקוחותיו של החוקר הפרטי אלא קודם כל להרתיע אותו ממעשים פליליים ולתת אפשרות להגיע בדרך הקצרה ביותר לגילוי עבירות. הנסיון לתת מראש לחוקר פרטי את זכות השתיקה, הזכות שלא להפיל את עצמו ויתר הזכויות שיש לכלל האזרחים - הוא דבר יפה כשלעצמו, אבל הוא יקשה על השגת המשטרה. אדם שהולך להיות חוקר - וחוק זה מקנה לו זכויות שאינם מוקנות לכלל האזרחים - חייב לקחת על עצמו את הסיכון שמתבו תידרש יותר החובה של גילוי לב. הרי איננו כופים איש להיות חוקר פרטי, ולא מדובר על כלל האזרחים אלא על אנשים הבוחרים במקצוע מסויים.

הנסיון להשוות חוקרים פרטיים לרופאים או לעורכי דין, איני יודע אם הוא כל כך נכון, כי מקצוע הרפואה הוא ענין

ביצב-משנה קרת'י:

של מיומנות ואזרחים אינם מתמצאים בו, ולמנות עובדי מדינה לפקח אין רופא מבצע את מלאכתו - זה בלתי צודק לדעת. בענין זה הייתה דרושה ועדה שיש לה מכשירים יעילים לפקח על פעולות חבריה ושיש לה סמכויות לדרוש דין-וחשבון מרופא ולתבוע אותו לסדר. אמרת מה היה הדין שלנו במסעך 7, ואם יוחלט להשמיט את סעיף קטן (א), ייגרם בכך נזק רב לציבור שאנו חייבים בהגנתו.

א. י. י.:

בנוגע להיקף הידיעות כבר נאמר כאן שענין ביצוע החוק והתקנות לפיו אינו מעורר בעיות. אשר לידיעות הדרושות לפיקוח על פעולותיו של חוקר פרטי, הנוגות הייתה לפיקוח באיזו מידה נשארות פעולותיו במסגרת האתיקה המקצועית, היינו באיזו מידה הן הולמות את כללי המקצוע כפי שהם בקבצים בסעיפים 17-18. אפשר היה כמובן להבהיר זאת יותר בסעיף במקום להשתמש במלים הכלליות יותר "פיקוח על פעולותיו". השאלה היא אם כלפי הדרישה של היועץ המשפטי לממשלה עומדים לחוקר פרטי החסיונות הקיימים לגבי הקירות אחרות. ייתכן שסמכות זו הנקבעת ב(א) מוגבלת בכלל על-ידי הוראה כללית שכללנו לא מזמן במקודת העדויות האומרת כי חסיונות של הפללה עצמית, למשל, עומדים לבחור לא רק כשהוא נחקר בבית-המשפט אלא גם כשהוא נחקר על-ידי מישהו אחר המוסמך על-פי דין לגבות ראיות. מצד אחד קשה להסביר מדוע אין כאן הגנה על חסיונות אלה בניגוד לחקירות אחרות המוגנות על-ידי הסעיף הכללי במקודת העדות, אך מצד אחר אם יחולו חסיונות אלה יש ספק לגבי יעילות הסעיף. לי על כל פנים קשה לטעון בתורף לבקורת זו שהסמכות הדרושה לפי סעיף קטן (א) צריכה להיות מנותקת מההגנה הניתנת על-ידי פקודת העדות בחקירות אחרות.

הי"ר י. ש. בן-מאיר:

יש הצעה למחוק את סעיף קטן (א) ונאמרו נצביע אותה.

ה ע ב ה

ההצעה למחוק את סעיף (א) - נתקבלה

הסתייגות: לחבר-הכנסת קלינגהופר המציף שבמקום "או לפיקוח על פעולותיו" בס"ק (א) יבוא "או לפיקוח בדבר השירות והאמצעים בהם הוא נוהג להשתמש בהשגת ידיעות ואיסופן".

י. ה. קלינגהופר:

אני סבור שאם אנו רוצים להחמיר עלינו לקבוע אפשרות של פיקוח יעיל. לפי ההחלטה שנתקבלה זה עתה יוצא שפעם אחת אנו הולכים בדרך של חומרה ופעם אחרת בדרך של קולא ומבטלים כליל את הסעיף שנותנתו: פיקוח.

הי"ר י. ש. בן-מאיר:

לא זאת הנציפה שעמדה לנגד אלה שהצביעו בעד מחיקת סעיף קטן (א). הענין הוא שהחוקר הפרטי אינו צריך להפליל את עצמו.

אנו עוברים לסעיף קטן (ב). האם אי-אפשר לכלול כאן הוראה שתאמר כי השר רשאי למנות ועדת הקידה לגבי חוקר פרטי ולפתור בכך את הבעיה?

ביצב-משנה קרת'י:

לועדה הדישוי יש סעמד של ועדת הקידה כשהיא רוצה לחקור, אבל הכוונה הייתה לפשט את ההליכים ובמקום שהכירור ייעשה בוועדה בהרכבה המלא נאמר ששר המשפטים רשאי למנות אדם אחד במקום המשטרה שיחקור בענין. המשטרה לא תתערב בדברים אלה.

הי"ר י. ש. בן-מאיר:

מה אם רוצים שהמשטרה תחקור?

ביצב-משנה קרת'י:

כשמדובר בחקירה פלילית חייבת המשטרה להתערב, אבל כשמדובר בהתנהגות אישית יתמנה חוקר לפי בקשת הוועדה.

י.ה. קלינגהופר:

אני מציע להשאיר הוראה זו לפרק בדבר משמעת.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

האם לא היה רצוני לקבוע את העניין כפי שהוא נמצא בנוציבות שירות המדינה, למשל? שם יש בודק קבוע, ומדוע תצטרך כאן הוועדה לפנות בכל מקרה לשר המשפטים והשר יהיה רשאי למנות חוקר אד-הוק?

ניצב-משנה קרתי:

בודק קבוע זה משרה בתקן, והרי ייתכן גם שאחד מחברי הוועדה יתמנה כבודק.

י.ה. קלינגהופר:

אני מציע להשאיר הוראה זו לפרק ו': שיפוט משמעת. ההבדל בין סעיף 17 לבין סעיף 7(ב) הוא בכך שהסעיף הראשון מדבר על התנהגות בלתי הולמת בעוד שבסעיף השני מדובר סתם בבדיקה של התנהגותו של חוקר. הייתי אומר שזה שלב טרום ואולי הייתי פותח בכך את פרק ו' בדבר שיפוט משמעת.

ב. הלוי:

אם ההסבר הוא שהוראה זו דרושה לשם שיפוט משמעת, מקומה הוא בפרק ו' ולא בפרק זה. מה הוחלט בנוגע לחובות החוקר הפרטי לא לגבי הלקוח שלו אלא לגבי הציבור או הקרבנות שלו?

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

השארנו נקודה זו פתוחה.

ס. בן-פורת:

האם אתם מבחינים בין ההתנהגות בה מדובר בסעיף 7(ב) לבין ההתנהגות הנזכרת בסעיף 17?

א. יריב:

אנו מסכימים שזו אותה סכנת ואיננו מתנגדים להעברת סעיף 7(ב) לפרק ו'.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אם כן, אין התנגדות להעברת סעיף 7(ב) לפרק ו' ושם צדון בכך.

סעיפים 8-9

י.ה. קלינגהופר:

כשקראתי לראשונה את הצעת החוק אני מודה ומתוודה שלא הבנתי מה הכוונה כשנזכר במשרדו של חוקר פרטי. גם לא ידעתי אם כל חוקר פרטי רשאי להחזיק משרד, ואם לאו, מה מבדיל בין מי שרשאי להחזיק משרד לבין חוקר פרטי שהוא רשוי להיות חוקר פרטי אבל אין לו משרד. אם כן, אני מבקש לדעת מה המשמעות של משרד, מה המשמעות של חוקר פרטי המחזיק משרד ושלשם כך דרוש לו רשיון מיוחד ומה ההבדל בין מי שמחזיק משרד לבין מי שאינו מחזיק משרד.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

בקריאה הראשונה העיר חבר-הכנסת אנקוריין שאין מקום לקבוע למשרד להקידות תנאים שונים מאלה שמעמידים לחוקר פרטי.

ניצב-משנה קרתי:

הכוונה הייתה להחמיר בדישיות מאדף הפותח משרד ומנהל אותו לעומת אדם העוסק במקצוע בעובד, בשכיר או בשותף.

י.ה. קלינגהופר:

ידוע לי שהחוק יטיל את חובת הרשיון לא רק על מי שעוסק במקצוע באופן פרטי אלא גם על מי שמועסק על-ידי חוקר במשרד. כלומר, הוא אינו יכול לטעון כי רשיון שאינו עובד באופן פרטי אלא הוא מועסק ומקבל משכורת הוא אינו זקוק לרשיון. אולם אני שואל שאלה אחרת. אני מבין שמי שיש לו משרד דרוש לו רשיון. מה דינו של אדם שאינו מעסיק עובדים אלא עושה את הכל בעצמו, האם הוא יכול בכלל להחזיק במשרד כמשמעו בחוק עם רשיון? אולי הוא יכול להחזיק במשרד דה-פקטו אבל בלי רשיון.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

השאלה של חבר-הכנסת קלינגהופר היא אם משרד להקידות פרטיות הוא משרד שאדם יכול להחזיק בו מזכירות, שלימים וטלפון אבל הוא עצמו החוקר הפרטי, או שזה מקום בו

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

מועסקים אנשים לצורך ניהול חקירות פרטיות ככתוב בהגדרות, לאסור, מקום בו יש יותר מחוקר אחד. בעל משרד יכול להיות גם אדם שהוא עצמו אינו מנהל חקירות פרטיות כי אם רק מפקח על חוקרים פרטיים שעובדים ברשותו. השאלה היא מה פירוש משרד.

י.ה. קלינגהופר: מה על שותפים? כוונתי לאנשים שיש ביניהם יחס של שותפות ולא של עובד ומעביד. גם זה משרד הטעון רישוי לפי ההגדרה?

ניצב-משנה קרתי: העיסוק במקצוע של חקירות פרטיות מצריך רישוי. נכון שמשרד חקירות יכול להתנהל על-ידי אדם אחד ופי שמנהל אותו צריך רישיון של מנהל משרד חקירות.

י. ארידור: זה נוגד את ההגדרה בה כתוב "מקום בו מועסקים אנשים".

ניצב-משנה קרתי: כתוב גם "לצורך ניהול חקירות פרטיות" ואדם יכול לנהל את המשרד בעצמו עם מזכירה ושלית.

י. ארידור: לפי הנוסח המוצע הוא לא יצטרך לקבל רישיון במקרה כזה.

ניצב-משנה קרתי: איני בא להגן על הנוסח המוצע כי אם רק אומר מה הכוונה. הכוונה של צורך ניהול משרד, בין שהחוקר הפרטי עובד בעצמו ובין שהוא עובד בלייז' אחריים, דרוש רישיון מסויים בדרגה גבוהה יותר.

א. ידין: אפרש את הדברים לפי הכתוב בהצעת החוק. אני לא הבהתי את העניין בדיוק כפי שפירש אותו ניצב-משנה קרתי. הבהתי שיש צורך באישור נוסף וגם בקווליפיקציות הנוטפות הנזכרות בסעיף 9 דק אם אדם מקים ארגון, בו יש חוקרים פרטיים שהוא מעסיק אותם כחוקרים פרטיים ולא כפקידים או כשליחים, במקום לעסוק בעניין זה בעצמו. לא הייתי אומר שהמזונאי, למשל, מועסק לצורך ניהול חקירות. במקרה שהזכרתי דרוש רישיון נוסף כי במסגרת זו עשוי אדם לעשות לא רק פעולות מרובות יותר אלא גם מורכבות יותר טאלה שיכול חוקר פרטי יחיד לבצע. מפני זה דורשים את הקווליפיקציות הנוטפות האלה.

ניצב-משנה קרתי: אני דק יכול לומר לטה התכוונו. ברצוני להפנות את חשומת לבכם שהזכות להכשיר כתמחה לפי סעיף 4(א) ניתנת דק למנהל משרד ולא לחוקר פרטי העובד באותו משרד. במקרה שיש שותפים אין כל דע בכך שאחד מהם לפחות יהיה מורשה לנהל משרד. הכוונה היא שפי שעוסק במקצוע כחוקר פרטי צריך להיות מורשה כחוקר פרטי בלבד בעוד שמנהל משרד, בין שהוא מנהל אותו בעצמו ובין שהוא נעזר על-ידי אחרים, חייב להיות ברמה גבוהה יותר ולקבל רישיון נוסף.

י. ארידור: אני שותף למגמה שבאה לידי ביטוי בדברי ניצב-משנה קרתי, אבל איני מסכים לנוסח שאינו מבטא לדעתי את המגמה. ברצוני להעלות את הנקודה הבאה - אדם העושה חקירות פרטיות בלי להעסיק אף אחד אחר לא יוכל להתחזיק משרד דק מפני שבאופן פורמלי לא תלה שלט המצביע על כך שזה משרד חקירות או מפני שאטעויו כל כך מוגבלים שאינו יכול להשיג איזו פינה.

ניצב-משנה בן-ארי: אולי הוא אינו בגיל הפתאים. הרי מנהל משרד צריך להיות בגיל 30.

י. ארידור: זה מה שאני מדגיש. צריך לאפשר לו מיד לפתוח משרד עצמאי.

א. ידין: אנו דורשים ממנו נסיון בסעיף 9.

הוא לא יהיה כשיר לפתוח משרד, אבל יהיה כשיר לפעול בלי לפתוח משרד למרות סעיף 9.

י. ארידור:

אתה מציע, חבר-הכנסת ארידור, שלא יעבוד אדם כחוקר פרטי אלא במסגרת משרד לניהול חקירות.

ניצב-משנה:

חקירות.

אני אומר שהמגמה שלכם נכונה. ייתכן שהפתרון הוא שאדם יצטרך לעשות את השלב הראשון במסגרת

י. ארידור:

משרד חקירות.

- אלא אם הוא כשיר לנהל משרד.

ניצב-משנה קרתי:

אחת הקוולפיפיקציות הנדרשות בסעיף 4 היא אימון והשאלה היא אם אדם שהתאמן וקיבל רשיון

היו"ר י.ש. בן-טאיר:

כשיר לנהל חקירות פרטיות ללא פיקוח, או שהוא צריך לעמוד בכל זאת תחת פיקוח בסטטוס אחר, בסטטוס של חוקר ולא של מתאמן, כלומר יש שלוש דרגות: דרגה של מתאמן - ואני עדיין שוקל אם להתאמנות לא דרוש רשיון; דרגה שניה של אדם המקבל רשיון לעסוק כחוקר פרטי ודרגה זו אינה מאפשרת עדיין לפעול באופן עצמאי ללא פיקוח של משרד מסויים; דרגה שלישית המאפשרת לאדם להיות חופשי בכל, היינו להציע את שירותיו ברבים וכדומה. בענין זה איני מביע דעה כי אם רק מנתח את המצב. אם נלך לפי שלושה סוגים אלה, הרי שחוקר פרטי שיש לו רשיון לעסוק כחוקר פרטי יוכל להציע את שירותיו רק למשרד ולא לכל אדם, כי עדיין אינו יכול לפתוח משרד. יש הבדל מבחינת הכשירות בין חוקר פרטי לבין חוקר פרטי מנהל משרד, כי כדי לנהל משרד צריך שיהיה לחוקר הפרטי רשיון של חמש שנים.

איני רואה מתירה בהגדרה. אני טוען שכאשר קראתי אותה לראשונה פירשתי אותה כפי שפירש אותה פרופ' ידין, אבל לאחר שקראתי אותה שנית אני רואה שאפשר גם לפרש את הדבר כפי שמפרש אותו ניצב-משנה קרתי. לא כתוב בהגדרה "מקום שבו מועסקים חוקרים לצורך ניהול חקירות פרטיות". על כן הדבר שאנו צריכים לתת עליו את הדעת הוא מה רצוי לדעתנו. יש אפשרות להבחין בין שני סוגים של חוקרים: חוקר אחד שיכול להיות למעשה רק חוקר שכיר וחוקר אחד שיכול לנהל משרד. הנוכחי כאן עורכי-דין, אבל אצל עורכי-דין לא יכול כל אחד לקחת אדם שיתאמן במשרדו אלא דרוש ותק מינימלי של חמש שנים. אולם למעשה אין בכלל מקום להשוות בין שני מקצועות אלה אם כי שניהם מקצועות של אימון.

המשל גם אינו דומה לנמשל, כי אצל חוקר פרטי האימון אינו רק התמחות אלא זה הלימוד עצמו.

ניצב-משנה קרתי:

אני מבקש להתייש לבטיח מה רצוי וכאן אולי נקבל גם השוואה לגבי הספיקות שהועלו אם הכשירויות בסעיף 4 מספיקות. היו שהציעו גיל גבוה יותר, השכלה גבוהה יותר, ואם נקבל את ההצעה שדמו עליה חבר-הכנסת ארידור ושהוא עוד לא הציע אותה, ייתכן שתהיה בכך גם תשובה מסויימת לאותם ספיקות.

היו"ר י.ש. בן-טאיר:

יש מספר הנדאות בפרק זה שאפשר לשלב אותן בתוך החוק, אבל הפרק עצמו הנקרא "משרד לחקירות פרטיות", להבדיל מכל הענין של חוקר פרטי - אינו נראה לי. לאחר שאדם מקבל רשיון לעבוד כחוקר פרטי הוא יכול להתחיל לעבוד. ייתכן שכלל לא יהיה לו משרד והוא יעבוד בביתו וייתכן שיעבוד במשרד. אם יתברר לו שעבודתו מתרחבת והוא אינו מספיק לעשות את הכל, הוא יוכל לקחת סטאג'ר שיעזור לו בעבודות חקירה, ואז אני מבדיל בין עבודת החקירה שהסטאג'ר עושה ובין העבודה הטכנית, כגון כתיבה במכונה או שליחות וכאשר מדובר בהדרכת מתאמן צריך שיהיה למאמן סטאג'ר נוסף. יכול להיות ויכוח בינינו אם דרוש רשיון של שלוש שנים או של חמש שנים, אבל נניח שיש הסכמה לחמש שנים, כלומר, מאמן יכול להעסיק מתאמן בפיקוחו הישיר לאחר חמש שנים. אני יכול לתאר לעצמי שיש משרדים שדרוש להם לא מתאמן אחד אלא אנשים אחדים ואני רוצה שגם את האישור הזה הם יקבלו מהוועדה בדיוק כפי שעורך-דין צריך להוכיח ללשכת עורכי-הדין שיש לו כבר רשיון והוא יכול לתת אימון וכדומה. הרעיון של מתאמן כלול כאן אלא שהוא לא פותח. מה אנו דורשים ממתאמן? אצל עורכי-הדין אנו אומרים שזה אדם אשר חייב להיות שנות לימוד והוא מתאמן

א. אנקורריון:

א. אנקוריון:

לבו

לעבוד במקצוע והוא צריך לעבוד כמתאמן ואחד-כך לעבור בחינה. אני מציע שתוגש הצעה בעניין הדרישות שאנו יכולים לדרוש ממתאמן בחוק זה, שהרי לא כל אחד יכול להיות מתאמן. יש מספר דברים שאנו דורשים מחוקר פרטי שנצטרך לדרוש גם ממתאמן. אני יכול לקבוע מסמרות בעניין זה אבל הייתי רוצה שתוגש לנו הצעה.

בהצעת חוק זו מדברים על משרד להבדיל ממקצוע של חוקר פרטי, וכפילות זו אינה מתקבלת על הדעת. כל חוקר פרטי רשאי לפתוח משרד, ובכלל המקום בו עובד החוקר הפרטי הוא לדידי משרד. לגבי המשרד עצמו אני דורש שום דברים מיוחדים. מה שלא נראה לי הוא שדורשים רשיון מיוחד לניהול משרד ויוצרים שתי דרגות בשעה שאיננו יודעים מה מבדיל בין המשרד לבין החוקר הפרטי שקיבל רשיון. לכן אני מתנגד לכל סעיף 8 ואתנגד גם לסעיף 9(א). אני מוכן לאמץ את סעיף 10 אבל בשני דרסטי, כלומר, לכתוב בו שחוקר פרטי יכול להעסיק או חוקר פרטי רשוי או מתאמן לפי מה שנקבע ובסעיף 11 שוב לא אדבר על בעל משרד לחקירות פרטיות או מנהלו אלא על כל חוקר פרטי. לכן נראה לי שכל הפרק טעון ניתוח פלסטי די גדול.

א. יודין:

קודם דיברתי על משרד מבחינת ההבדל בין אדם הפועל באופן פרטי ובין אדם שיש לו מנגנון מסויים, אבל אם רואים את העניין בצורה שעליה דובר כאן, הרי שאין מקום לפרק מיוחד שידבר על משרד לחקירות פרטיות. אולם מצד אחר אני מוכן להרחיק לכת, כפי שנרמז כאן, עד כדי לומר שחוקר פרטי אשר קיבל רשיון לעסוק כחוקר פרטי לא יוכל לעבוד באופן עצמאי אלא רק בתור שכיר אצל מישהו אחר. אני חושב, שאם אדם עבר כבר את המבחנים הנקבעים בסעיף 4 וקיבל את הרשיון, הוא יוכל לעבוד בתור חוקר פרטי, וכנראה, אין להבדיל בין חוקר פרטי המתהלך ברחוב עם פנקס בכיס ומכין את העבודה בדרך זו לבין חוקר פרטי שיש לו מקום יצא ארגון משרדי. פרק זה דן בהעסקת חוקרים רשויים בשכירים ובמתן אימון והוא אומר שלשם כך דרושות קווליפיקציות נוספות, כגון שהחוקר הפרטי יהיה בעל נסיון של חמש שנים.

א. אנקוריון:

אם תקופת הנסיון הדרושה היא חמש שנים, הרי שהחוקר הפרטי צריך להיות בן 28 ולא בן 30, כי הגיל הקבוע לגבי חוקר פרטי רגיל הוא 23.

א. יודין:

הדמיון לעורכי-דין הוא בכך שאדם שקיבל רשיון יוכל לעבוד מן היום הואשון או בתור שכיר או באופן עצמאי, אך הוא אינו יכול לאמן סטאג'רים אם אין לו פרק זמן מסוים יותר של נסיון ואם לא עמד בתנאים מסויים נוספים הנזכרים בחוק לשכת עורכי-הדין. גם בעניין הגדון יוכל חוקר פרטי לעבוד באופן עצמאי או לעבוד כשכיר, אבל כדי לאמן אדם להיות חוקר פרטי צריך שיהיו לו תוספת גיל, תוספת נסיון ואישור נוסף של הוועדה אם יוחלט על כך. אשר לאימפליקציות של דברים אלה לגבי סעיפים 8-11, חבר-הכנסת אנקוריון הצביע כבר על חלק מהן ובוכל לעשות בקלות את ההתאמות הדרושות. בכל אופן צריך שיהיה ברור שאנו דורשים קווליפיקציות או אישורים נוספים רק לגבי העסקת חוקרים פרטיים בתור שכירים ואימון מתאמנים ואיננו דורשים שום דבר מיוחד לגבי חוקרים פרטיים המארגנים להם משרדים.

ס. בן-פורת:

אני מסכים למגמה - ומגמה זו חיונית לדעתי - להבחין בין חוקר פרטי לבין משרד לחקירות פרטיות. אם מדברים אנו על אמינות המקצוע כמקצוע, טוב לתת אפשרות למשרד כזה להעסיק מספר חוקרים. משרד גדול יכול להעסיק יועץ משפטי, פסיכולוג, סוציולוג וטובה מגמה זו לדבר גם על משרד. יתרון נוסף למשרד הוא העסקת מתאמנים.

ברצוני להביע ספק לגבי גיל שלושים שנה הנקבע כאן, וגם הדרישה של חמש שנים נסיון נראית לי סופרזת אחרי שהחוקר הפרטי התאמן לפני-כן וקיבל את הרשיון. צריך לקבוע תקופה קטנה יותר מחמש שנים. היכן הסעיף המרשה לוועדה לתת היום אישור למשרד?

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

ישנה האפשרות של סעיף 9.

ס. בן-פורת: בסעיף 4(ב) נאמר שהוועדה רשאית לוותר על התנאים האמורים בפסקאות (3) ו(4). צניח שהוועדה מצאה לנכון להעניק רשיון לחוקר פרטי. לפי סעיף 4.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: נצטרך לחשוב על הוראת מעבר בנדון.

לולא היה קיים סעיף 8 היה יכול להיווצר מצב שאדם יבוא ויפתח משרד לחקירות פרטיות, בו יעסיק חוקרים פרטיים, ויודיע שהוא עצמו אינו חוקר ואין לו רשיון, כדי שלא יצטרך לעמוד בקווליפיקציות של ארפי, התנהגות וכו'. על כן גם כדי למנוע אפשרות זו אני סבור שצריך לכתוב את סעיף 8 האומר שאדם לא יפתח משרד אלא אם יש לו רשיון לכך. אחרי-כן בא סעיף 9 הקובע כשירותים למי שרוצה לפתוח משרד.

א. אנטוריון: במקרה זה צריך לומר רק שאין לפתוח משרד אלא אם האדם הוא חוקר פרטי.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: רשמתי לפני הצעת ביניים בין שתי ההצעות שהושטעו בהאומרת: לא יפתח אדם ולא ינהל אדם משרד שבו מועסקים חוקרים פרטיים או מתאמנים אנשים כחוקרים פרטיים אלא אם יש בידו רשיון לכך מאת הוועדה. אפשר לכלול את הדברים האלה בהגדרה של "משרד לחקירות פרטיות" ולכתוב: משרד שמועסקים בו אנשים כחוקרים פרטיים או כמתאמנים בפיקוחו ובהדרכתו הישירים של מנהל המשרד. כדי לתת פיקוח כזה צריך שיהיו לו כשירותים מסויימות.

י. ארידור: מדוע יהיה מותר לאדם לחקור אחרי אחרי בעצמו ללא הגבלה, אבל הוא יהיה מוגבל לשלם מסכורת

לאחר שיחקור?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: כשהוא מעסיק אחרים הוא קובע את דרכי הפעולה.

י. ארידור: הוא גם קובע לעצמו את דרכי הפעולה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: לא שללתי את הצעתך כי אם רק אמרתי שהיא נראית לי סדחיקת לכת ואני חושב שנמצא דרך ביניים. אני מסכים לפיסקה (3) לסעיף 9(א) אלא שאז צריך לקבוע גיל של 28 ולא של 30, כי 23 ועוד חמש מהווים 28. אשר לשותפות, אפשר להתגבר על ענין העסקת חוקרים פרטיים אבל לא על ענין העסקת מתאמנים. כלומר, בשותפות לא יוכלו להתאמן אנשים.

צניח-משנה קרת: אני חושב שיהיה זה משנה להקל דווקא בתחום בו חייבים להתמיד. כוונתנו הייתה להבטיח שאדם לא יעסוק במקצוע זה אלא אם יש לו משרד, אם יש לו כתובת ואם הוא אדם רציני שאפשר לדרוש ממנו דין וחשבון ושלאפשר לאתר אותו. איננו רוצים שיקרה אצלנו מה שקורה במקומות אחרים שאדם יושב במינה ברחוב ומקבל לקוחות וכאשר באים הלקוחות למחרת לקבל את הוצאות החקירה אינם מוצאים אותו. אנו רוצים שזה יהיה משרד קבוע, עם סגנון, עם פרסונל כדי שאם ירצה אדם לפנות לחוקר פרטי כמי שנותן שירות לכל הוא יפנה למשרד קיים ותהיה לו האפשרות לדרוש את השירות הטוב.

בענין האחריות הרעיון שלנו היה לחייב שכל משרד יהיה מנהל שממנו אפשר לדרוש אחריות, וזה בא לידי ביטוי בסעיף 11. אם יפול פרק זה או שינוסח כפי שהציע היושב ראש, מה יחייב בכלל את המשרד למנות מנהל? מטפר חוקרים יוכלו לפתוח משרד משותף וכל אחד ינהל את העניינים לעצמו. אם כן, מי יפקח ומסי בדרוש אחדיות?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אפשר להוסיף סעיף שיאמר כי אחד מהם צריך לשאת באחריות זו.

צניח-משנה קרת: אני רק מסביר מדוע רצינו שזה יהיה משרד קבוע ולא משכן ארעי או שאדם יסתובב ברחוב ויחפש לקוחות. הכוונה לאדם שממנו בדרוש אחריות לאנשיו, בין ישהם שותפים שלו, פקידים שלו או שיש סידור אחר ביניהם.

י.ה. קלינגהופר:

אני חושב שעשינו מסגה מסויימם כאשר דנו

בתנאים למתן רשיון וכאן אני מתכוון לרשיון אישי ולא לרשיון משרדי. בעוד שלגבי עיסוקים שונים כתוב שרשות הדין יכולה להתנות את מתן הרשיון, בין בתנאים סודיים שלפני מתן הרשיון ובין בתנאים מאוחרים שלאחר קבלת הרשיון, קבענו כאן בצורה סמכה את התנאים, כי לא נתנו את האפשרות של קביעת תנאים נוספים לקווליפיקציות הנזכרות בסעיף 4. אמרנו שהוועדה יכולה לוותר במקרים מיוחדים על שתיים מהקווליפיקציות הנזכרות בסעיף 4, אך לא אמרנו שהיא יכולה להוסיף עליהן דבר שהוא בנחיה שגרה בהרבה אישורים אחרים. לו היינו כוללים אפשרות זו גם כאן, היה בא על פתרונו ענין ניהול המשרד במקרה שיש בו דק אדם אחד או דק שותפים. על כן אני מציע שבאחד הימים נקיים דיון חוזר או נרסף בענין קביעת תנאים. כוונתי לכך שיתאפשר לנו לשקול את האפשרות של הוספת הנראה כמו זו המקובלת בחוקים אחרים הקובעים צורך בדין.

י. קורן:

כשקראתי את המבוא לחוק זה הרגשתי היתה

שהמנסחים רצו ללכת בדרך של בית שמאי ולא של ליצור פרצות אינה לטובת הענין. אגב, אני מתרשם שחוק זה בא כתוצאה מסציאות חברתית מסויימת בארץ. איננו חיים בחלל ריק אלא במציאות מסויימת וצריך להחמיר בתחום התחיקתי. בסעיף 8, למשל, אני רואה אחת ההוראות החשובות בחוק זה, ובצדק אמר היושב ראש שצריך לחזק את הסעיף על-ידי שיאמר בו כי מנהל משרד צריך להיות בעל רשיון של חוקר פרטי. אם יימחק סעיף 8 כפי שמציע חבר-הכנסת אנקוריון, יהיה צורך להתרוצץ אחרי חוקרים פרטיים ולא תהיה אפשרות פיקוח בעוד שהכוונה להכניס את הענין למסלול חברתי שיאפשר פיקוח עליו. לכן אני בעד השארת סעיף 8 ובעד חיזוקו.

א. אנקוריון:

מה אתה דורש מאדם שקיבל רשיון להיות חוקר פרטי כדי שיוכל לעבוד?

י. קורן:

חוקר יחיד שהתחיל לפעול ועוד לא הספיק לפתוח משרד יצטרך להגיע במשך הזמן למשרד,

כי זה לדעתי האמצעי הרצוי.

יש נקודה שאני מסכים שצריך להבהיר אותה. אם מוקמת שותפות, זו צריכה להיות שותפות בין אנשים שיש להם רשיון להיות חוקרים פרטיים. אני מסכים עם חבר-הכנסת אנקוריון שענין האימון צריך לחזור לוועדה הבודקת כדי לברר באילו תנאים ובאיזו מסגרת התמחה המאמן ייתכן גם שאותו אדם עבד במוסד במשך חמש שנים אך לא עשה את המלאכה הדרושה. אם נותנים לאנשים שיש להם רשיון של חוקרים פרטיים זכות לאמן סטאגרים, צריכים לקבוע תנאים מסויימים כדי לדעת מה מידת הפיקוח ומה התוצאות.

אם בסעיף 4(2) מדובר על גיל 28, הדין שבסעיף 9(*) (2) יש לדבר על גיל 28 או להשאיר גיל 30 ולהתייחס בסעיף 4(2) לגיל 25.

הינדל י.ש. בן-מאיר:

חבר-הכנסת הלוי ביקש מסגרי לנהל במקומו את ועדת המשנה לחוקי יסוד, ואם אין התנגדות לכך, נוכל להאריך את ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט במקום לקיים עכשיו את ישיבת ועדת המשנה ולהעביר את ישיבת ועדת המשנה לחוקי יסוד ליום ד' בבוקר. אני מעלה הצעה זאת כיוון שהיה רצוי שנסיים את הדיון בו התחלנו היום. אני מבין שאין התנגדות לכך.

פרק ג': משרד לחקירות פרטיות

פ. שלגי:

ארבעת הסעיפים של פרק זה מתכוונים לפתור
שלוש בעיות ענייניות באמצעות המכשיר הטכני

של "משרד לחקירות פרטיות"; 1. בעית מעסיק ומועסק בתחום הזה, שהיא
כפולה - מי רשאי להעסיק חוקר פרטי ומי לא, ומה האחריות בין מעסיק
ומועסק בשטח הזה; 2. היחס בין מאמן ומתאמן; 3. היחס בין מעסיק ומועסק,
בין שהמועסק הוא חוקר פרטי ובין שאינו חוקר פרטי.

הצעת החוק אושרת שרק חוקר פרטי רשאי
להעסיק חוקר פרטי. חוקר פרטי רשאי לעבוד גם באופן עצמאי וגם להעסיק
חוקר פרטי ללא צורך באישור נוסף, כי קיים עליהם הפיקוח באמצעות
השיפוט המשמעתית.

אשר למקרים בו חוקר פרטי מעסיק במשרדו
אנשים שאינם חוקרים פרטיים, מתעוררת השאלה איך להבטיח שהעובד הנבחר
מקצועי בכל-זאת ישמור על האינטרסים של הלקוחות, לא יגלה אינפורמציה
וכד', בשעה שהוא עצמו אינו נתון לשוט שיפוט משמעתית. פוצע בסעיף 11,
כי "בעל משרד לחקירות פרטיות ופנהלו ינקוט אמצעים סבירים כדי להבטיח
התנהגותם המהימנה של חוקרים פרטיים רשויים ואנשים אחרים המועסקים
במשרדם". לדעתי, הוראה זו צריכה לחול על כל חוקר פרטי אינדיבידואלי,
לאו דוקא מנהל משרד, אשר מעסיק אנשים נוספים.

ההוראה האומרת שיש צורך בדרשיון כדי לקיים
משרד לחקירות פרטיות איננה מבטיחה את פתרון שלוש הבעיות הללו. אפשר
להבטיח זאת גם ללא קשר עם הצד הטכני של גיהול משרד. גיהול משרד,
כמובן הטכני, נחוץ רק למטרה אחת: הבטחת הסולידיות, אך זאת אפשר להבטיח
גם ע"י הוראה הקובעת שחוקר פרטי צריך למסור את הכחובת של מקום עבודתו.
אני הייתי מוציא את ה"משרד לחקירות פרטיות" מכל התמונה.

אשר ליחסים בין מאמן ומתאמן, התנאים
המפורטים בסעיף 9 נחוצים. אני מסכים לאישור הוועדה, הן לצורך המאמן
והן לצורך המתאמן, בדומה למצב אצל עורכי הדין.

ניצב משנה קרתי:
הפרק הזה מכווון דוקא לצורך חוקרים
חדשים שזה עתה קיבלו את הדרשיון דאין
להם אפשרות לפתוח משרד. לגביהם אנחנו דורשים יתד פיקוח ולגביהם
חשוב שתהיה הכחובת של המשרד יותר פאשר לגבי חוקר ותיק וידוע.

אשר לשותפויות, ההצעה איננה קובעת שרק
חוקר פרטי רשאי להיות שותף במשרד חקירות. יכול להיות משרד חקירות
של שלושה שותפים: חוקר מורשה, בעל הון ואדם בעל קשרים. החוקר הפרטי
המורשה ינהל את המשרד ויהיה אחראי לעבודתה. היות והמדובר בשירות לכל
רצינו שיהיה משרד עם כתובת, שאותו ינהל רק חוקר מורשה. ועדת הדישורי
צריכה לדעת בכל עת היכן עובד החוקר.

י. ארידור: כל זאת אפשר לקבוע בתקנות.

ניצב משנה קרתי: אם יוחלט לפתוק את סעיף 9, נקבע בתקנות
את הכישורים הדרושים למנהל משרד חקירות.

יש כמה הצעות, ניגש להצבעה.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

ה צ ב ע ה

1. בעד ההצעה להבדיל בין רשיון לעבוד כחוקר לבין רשיון לעיסוק

2 -
2 -

עצמאי בשטח

נגד

2. ההצעה האומרת שחוקר פרטי רשאי, ללא רשיון מיוחד, לפתוח משרד חקירות ולהעסיק חוקרים פרטיים, חוץ מאשר להיות מאמן, לא נתקבלה.

3. בעד ההצעה שחוקר פרטי רשאי לעבוד באופן עצמאי, אך זקוק

לכישורים מיוחדים ולרשיון מיוחד כדי להעסיק חוקרים פרטיים ולהיות מאמן

3 -
3 -

נגד

העניין עור לא בשל להצבעה.

בנייני:

למעשה, ההצעה השניה נפלה. אנז מבקש מהיועצים המשפטיים להכין

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

בכתב את הנוסח של שתי ההצעות האחרות, ואז נצביע.

כולם מסכימים שכדי להיות מאמן לא מספיק רשיון לעבוד כחוקר פרטי,

א. ידין:

אלא יש צורך בכשירויות נוספות וכנראה גם באישור מיוחד של הוועדה. צריך להוסיף סעיף האומר, שלא ישמש חוקר פרטי כמאמן אלא אם נתקיימה בו התנאים הנוספים והוא קיבל את אישור הוועדה. כולם הסכימו שלחוקר פרטי, בין חדש במקצוע ובין ותיק, צריכה להיות כתובת של משרד הרשומה אצל הוועדה, שאת המשרד ינהל חוקר פרטי מורשה אשר יהיה אחראי להתנהגותם המהימנה והישרה של עובדיו. נשארה רק שאלה אחת - מי רשאי להעסיק חוקר פרטי?

יש גירסה מיוחדת לכת האומרת: אדם המקבל רשיון כחוקר פרטי אינו רשאי

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

לפתוח משרד עד שנתמלאו בו הכשירויות הנוספות; איש גירסה האומרת: להגביל את הצורך בכשירויות נוספות רק לגבי העסקת חוקרים ואמון חוקרים; אך לא לגבי עבודה עצמאית. אני מבקש להביא לישיבה הבאה שתי הצעות נוסח, ונצביע.

סעיף 12:

ניצב משנה קרתי:

כתנאים שלנו כאשר, מצד אחד, יש ריכוז גדול של הון ורכוש במפעלים גדולים, ומצד שני, יש עליה גדולה בעבריינות, הגיעו למסקנה שאין דרך להבטיח את שמירת הרכוש באמצעים מכניים בלבד ושוכרים אנשים שישמרו על הרכוש. ישנם יזמים שהקימו משרדים המעסיקים שומרים בשכר, והם אחראיים כלפי הלקוח להבטחת רכושם. מאחר שהעניין נפוץ, רצינו להבטיח את מהימנותם וישרם של השומרים. במקרים רבים שני העיסוקים האלה מנוהלים באמצעות משרד אחד.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:
בקריאה הראשונה היו בטעיה זה הערות של חברי הכנסת אליעד, קלינגהופר ואנקוריון. (היו"ר קורא את ההערות). כן מדנה לפנינו מכחבו של עורך הדין לובצקי, המייצג את ארגון שירותי השמירה, שבו הוא טוען כי אין בוועדת הרישוי נציג של הארגון, הוא מתנגד לכריכת שני המקצועות ביחד, וכן הוא מתנגד שאוהה ועדה תעניק רישיונות לשני המקצועות.

לפנינו שתי שאלות: 1. האם יש צורך ברשיון לפתיחת משרד לשירותי שמירה; 2. האם כל אדם יכול לפתוח משרד לשירותי שמירה, או שיש צורך בכשירויות מיוחדות?

א. אנקוריון:
לא נראה לי שיש צורך ברשיון לפתיחת משרד לשירותי שמירה, אך אם הממשלה היא בדעה שיש צורך כזה - עליה להביא חוק מיוחד בענין זה, ולא לכרוך זאת עם ענין החקירות הפרטיות.

ניצב משנה קרתי:
שני המקצועות האלה כבר כרוכים יחד במציאות.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:
עלינו להחליט אם יש צורך ברשיון מיוחד לפתיחת משרד לשירותי שמירה, ואם נחליט שכן - האם יש צורך לקבוע זאת בחוק זה, או בחוק מיוחד, לוועדה יש סמכות לחלק את החוק.

י. קורן:
אני בעד אישור הפרק הדין במשרד לשירותי שמירה, אך האם לא הדחיקו לכת בהוראה הקובעת שוועדת הרישוי לחוקרים תספיל גם ברישוי שופדים?

י. אנקוריון:
השמירה שכיחה בעיקר בבניינים חוששים, והיא נעשית לרוב ע"י אנשים לא צעירים; איך אפשר להטיל עליהם אחריות כזאת?

ניצב משנה קרתי:
המשרד הוא הנושא באחריות.

הוחלט:
לקבוע שיש צורך ברשיון לפתיחת משרד לשירותי שמירה.

ניצב משנה קרתי:
הפרק הדין על משרד לשירותי שמירה הוכנס לחוק הזה מבפני טעמים: 1. משרדי חקירה רבים עוסקים בפועל במתן שירותי שמירה; 2. בגלל הקרבה בין שני העיסוקים; לעתים קרובות כוללת השמירה גם שמירה פנימית, חקירות על גניבות ומעילות בתוך הפוסד; אותם האנשים המנהלים את החקירות מסוגלים גם להפעיל את השופדים בצורה יעילה; ואולי זו הסיבה לכך ששם משרדי חקירה גדולים עוסקים גם במתן שירותי שמירה. הכוונה היתה לפרוע את הצורך בחוק מיוחד, ועדה מיוחדת ופנגצון מיוחד כדי לשרת אותו מפעל בתחום השמירה, שלעתים קרובות הוא זהה עם תחום החקירה.

הוחלט:
להשאיר בחוק את הפרק על משרד לשירותי שמירה.

כעת עלינו להחליט אם הוועדה
לרישוי חוקרים פרטיים תטפל גם
ברישוי שופדים.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

אני מציע שהמטרה חתן את ההכשר
לעיסוק במקצוע השמירה. אינני

קורן:

רואה הגיון בהטלת התפקיד הזה על הוועדה.

ניצב משנה קרתי:

אנחנו נפגעים, באופן עקרוני,
מליטול על עצמנו סמכויות בתחומים
אלה של עיסוקים. איננו רוצים להיהפך למפקחים על השומרים הפרטיים
בישראל. מספיק לנו לפקח על בחינת הישר ולהשאיר את ענין הרישוי לוועדה
בינמשרדיה.

אותה ועדה תטפל גם ברישוי חוקרים
פרטיים וגם ברישוי שופדים.

הוחלט:

מאחר שכנקים מעסיקים אנשים לשמירת
כספות, האם הם יחשבו כמשרדים לשירות
שמירה?

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

מדובר על משרד שהשמירה היא עיסוקו
הבלעדי.

ניצב משנה בן-ארי:

אני מבקש מד"ר יודן לבדוק את הנקודה
הזאת.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

אני מבקש לבדוק אם החוק חל גם על
שירות שמירת חפצים של "אגד".

ש. פרידמן:

צריך להבחין בין טחן שירות שמירה
כחוץ לבין שמירה בפנים.

ניצב משנה קרתי:

אני מציע שסעיף ההגדרות יבהיר זאת.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

הצענו, בהסכמת משרד המשפטים, להוסיף
בסוף ההגדרה של "משרד לשירותי שמירה"

ניצב משנה בן-ארי:

את המלים: "לרבות שירות של החקנת מערכת אזעקה, או הפעלתה, או החזקתה,
או חיקוזה, או הביקורת עליה".

הוחלט: לאשר את סעיף 12.

סעיף 13:

בקשר לסעיף 13(ב), המקביל לסעיף 9,
אני מציע כי בקביעת מתן רשיון לשומר

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

תחשב הוועדה בחוות דעת המשטרה לגבי עברו, אופיו, התנהגותו, או טעם
אחר של בטחון הציבור. אני רוצה שההכרעה תהיה בידי הוועדה, לאחר
שמיעת חוות דעת מאת המשטרה, ולא בידי המשטרה.

ניצב מטרה קרתי:

הוועדה הצטרך לעמוד בלחצים
מטעמים סוציאליים.

א. ירין:

אני בעד הנוסח שנחקבל לגבי
חוקרים פרטיים.

הוחלט:

לקבל את הצעה חבר-הכנסת בן-מאיר,
שההכרעה בענין העסקת שומר תהיה בידי
הוועדה, לאחד שמיעת חוות-דעה לגבי עברו,
אופיו, התנהגותו, או מטעם אחר של בטחון
הציבור.

מ. בן-פורת:

לגבי המקרה שבו יש צורך דחוף
בהעסקת שומר, הצעתי עוד בקריאה
הראשונה - לאפשר לשומר להתחיל בעבודתו ולשלול את רשיונו הזמני אם
יתברר מן הבדיקה, תוך יום-יומיים, שהוא עבריין.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

כאשר אדם פונה למשרד שמירה ומבקש
לשלוח לו שומר, הוא עושה זאת מפני
שהוא סומך על הרשיון שניתן לו ומניח שהוא ישלח לו אדם מהימן, אדם
שהמשרד אחראי לגביו. אם אפשר יהיה להעסיק כשומר כל אדם, עוד לפני
בדיקת המשטרה, מפחיתים מערך הרשיון שניתן למשרד.

הוחלט: לאשר את סעיף 13 עם התיקון שנחקבל.

סעיף 14:

י. ארידור:

סעיף זה כפוף לניסוח שיחקבל
בפרק ב'.

הוחלט: לאשר את סעיף 14.

סעיף 15:

י. ארידור:

תיקון סכני: אני מציע לכתוב במקום
המלים: "כפי שנקבע בחקנות" את המלים:
"בהתאם לחקנות".

א. ירין:

ההוראה שבסעיף זה מקומה בכלל בחקנות.

ס. שלגי:

הסעיף מיותר, ואנו מבקשים למחוק אותו.

הוחלט: למחוק את סעיף 15.

סעיף 16:

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

שר המשפטים אמר בקריאה הראשונה, כי
הוא מסכים שהרשיון ינתן בפעם הראשונה
לשלוש שנים, ולאחר מכן - לצמיתות. אני מציע לנסח את המיפא של הסעיף
כדלקמן: "...ורשאית הוועדה, על פי בקשת בעליו, להאריכו לצמיתות, או
לחקופה נוספת, כפי שהיא מחליט".

י. ארידור: מכיון שזהו חוק נסיוני, אני מסכים שהרשיון ינחן לראשונה לשלוש שנים, אולם אחרי שלוש שנים לא צריך להעמיד את האדם שוב בפני לחצים, פרט לענינים של אמיקה. אם אדם עבר עבירה, אפשר חמיד לשלול את רשיונו.

היו"ר י. ש. בן-טאיר: יש הבדל בין מלכתחילה לבין כדיעבד. לפעמים רוצים בנסיון נוסף. יכול להיות מקרה שבגלל חילוקי דעות כהוך הוועדה, ולא כעונש, היא תרצה לחדש את הרשיון לזמן מוגבל.

י. ארידור: אפשר לקבוע שלילה על חנאי.

היו"ר י. ש. בן-טאיר: יכול להיות מקרה שמתנהלת חקירה פלילית ובינתיים חמו שלוש השנים הראשונות. אין אפשר במקרה זה לחדש את הרשיון לצמיתות? אני בדעה שיש להח לוועדה סמכות לקבוע תקופת נסיון נוספת, אפילו כאמצעי הרתעה.

ניצב משנה קרתי: אין זהות בין הוועדה להענקת רשיונות לבין ועדה המשמעת. אם הרשיון ינחן לצמיתות, לא תהיה לוועדה אפשרות לשקול זאת מחדש.

הוחלט: ב-2 נגד 1 קולות, כי לאחר שלוש השנים הראשונות יחודש הרשיון לצמיתות.
הסתיונות: י. ש. בן-טאיר

(הישיבה נבעלה בשעה 13.00)